

Fórum E15

Tématem dnešního Fóra E15 je postih nezákonných praktik v rámci ochrany hospodářské soutěže. Otázka na šestici právních expertů zněla, zda vidí v této oblasti nějaké legislativní nedostatky či jiné komplikace.

Nezákonné praktiky v hospodářské soutěži a právní úprava jejich postihu

Protisoutěžních praktik může být neomezené množství. Jejich společným jmenovatelem je to, že protiprávním způsobem vedou k narušení, omezení či vyloučení hospodářské soutěže na daném trhu. Vesměs jde o jednání, která mohou mít závažný dopad nejen na další účastníky na trhu, například v podobě omezování možnosti vůbec v dané oblasti podnikat, ale také na samotné spotřebitele, kteří mohou být poškozováni například omezenou dostupností daných výrobků či služeb ať už z hlediska jejich množství či ceny. Zájem na ochraně před takovým jednáním je tedy značný.

Česká právní úprava směřující k ochraně hospodářské soutěže je téměř totožná s legislativou evropskou. Jak česká, tak evropská legislativa je koncipována flexibilně, tak aby mohla onu neomezenou a neohraničenou množinu protisoutěžních jednání postihnout. Legisla-

Lucie Bányaiová
partnerka,
Bányaiová Vožehová

tivní rámec je dotvářen rozhodovací praxí příslušných správních orgánů a soudů jakož i výkladovými pravidly či stanovisky soutěžních orgánů. Některé protisoutěžní praktiky stávající

legislativa stíhá neplatností smluv, které k nim vedly nebo je umožnily. Veškeré praktiky sledující narušení hospodářské soutěže mohou být postiženy peněžitou sankcí – pokutou.

Rozmezí, v němž mohou být pokuty ukládány, stanoví zákon a určení její výše v konkrétním případě je na příslušném orgánu veřejné moci, který ji ukládá. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vydal základní pravidla, z nichž při ukládání pokut za protisoutěžní praktiky vychází tak, aby uložená sankce účinně postihovala protiprávní jednání a odpovídala jeho charakteru a intenzitě. Stávající legislativa tak poskytuje příslušným orgánům prostor účinně postihnout soutěžní delikventy, uložit jim adekvátní trest a tím efektivně chránit hospodářskou soutěž.

Bányaiová Vožehová

Advokátní kancelář poskytuje právní služby českým i zahraničním osobám ve všech aspektech obchodního života. Její advokáti jsou doporučováni jako specialisté v oblasti fúzí a akvizic, soutěžního práva a sporné agendy.

Jak eliminovat zakázané dohody uchazečů o veřejnou zakázku

Zrozmanitého oboru práva na ochranu hospodářské soutěže vystupuje do popředí téma stojící na pomezí práva veřejných zakázek a práva na ochranu hospodářské soutěže, a to téma zakázaných dohod soutěžitelů, které se ve stále sofistikovanějších, a tedy obtížně odhalitelných, podobách projevují při zadávání veřejných zakázek.

Zakázané dohody uchazečů o veřejné zakázky ve formě sladění nabídek uchazečů či předem dohodnutého postupu vůči zadavateli znamenají pro zadavatele vždy zvýšenou finanční zátěž. Přestože dohled nad dodržováním pravidel hospodářské soutěže náleží primárně Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, zadavatelé se vždy velice vyplatí, pokud dokáže eliminovat negativní efekty zakázaných dohod již v průběhu zadávacího řízení. Vedle negativního efektu finančního je zadavatel v případě výskytu zakázaných dohod často konfrontován se situací, kdy ÚOHS za účelem vyšetření existence a rozsahu zakázaných dohod rozhodne o pozastavení plnění veřejné zakázky, čímž oddálí počátek jejího plnění.

Martin Pujman
advokát, **Toman, Devátý & partneři**

Zkušenosti, které naše advokátní kancelář získala při poskytování právních služeb zadavatelům veřejných zakázek, ukazuje, že negativní důsledky zakázaných dohod se naplno projeví až poté, kdy je již zadávací řízení ukončeno a smlouva s jedním z účastníků zakázané dohody je podepsána.

Prevence v podobě nastavení podmínek zadávacího řízení způsobem, který minimalizuje příležitosti pro realizaci zakázaných dohod

uchazečů, je klíčem k úspěšné realizaci veřejné zakázky s co možná nejnižšími náklady zadavatele. Zakázané dohody se realizují cestou zdánlivě legálních jednání jejich účastníků. Složitost prokazování existence zakázaných dohod klade vysoké nároky na zadavatele, který se neobejde bez spolupráce se zkušeným týmem specialistů z řad advokátů a odborných pracovníků zadavatele. Potřeba včasného podchycení zaká-

Toman, Devátý & partneři

Advokátní kancelář působící na tuzemském trhu právních služeb téměř dvacet let. Široké portfolio dlouhodobě poskytovaných právních služeb, které pokrývá na 40 právníků kanceláře, stejně jako zapojení do spolupráce se zahraničními advokáty v rámci sdružení Interlegal, umožňuje kanceláři nabídnout vysokou úroveň právních služeb v mnoha právních oborech.

zaných dohod ze strany zadavatele je zvyšována také nedostatečným legislativním postihem těchto dohod. Správní pokuty ukládané účastníkům zakázaných dohod nejsou pro jejich koordinovaný postup dostatečnou hrozbou. Úspěch zadání řady veřejných zakázek se tak bude odvíjet od poznatků poradců zadavatele a schopností advokátů – specialistů vyhodnotit signály svědčící o riziku vzniku zakázaných dohod.

Jitka Linhartová
advokátka, **Schönherr**

Novela zá kona o ochraně hospodářské soutěže: zásadní z měnou je uzákonění programu leniency

V příštích dnech bude Poslanecká sněmovna hlasovat o zatím posledním návrhu novely zákona o ochraně hospodářské soutěže (zákon). Nejdůležitější změnou zákona, kterou má novela přinést, je bezpochyby uzákonění takzvaného programu shovívavosti (leniency), který slouží k odhalování kartelů. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (úřad) program v současnosti používá bez opory v zákoně. Pomocí programu úřad motivuje soutěžitele, aby nezákonné jednání, jehož se účastní, nahlásili.

„Odměnou“ jim je buď úplné, nebo alespoň částečné upuštění od potrestání. Úřad tak v rámci trestání, stejně jako i v průběhu správního řízení (například v případech nahlášení do správního spisu) některé soutěžitele nezákonně zvýhodňoval. Tento přístup tak mohl být sledován v rozporu se zásadou rovného přístupu k účastníkům řízení, která naopak je zakotvena zákonem, tedy správním řádem. Uzákoněním programu shovívavosti, včetně procesních aspektů, vznikne ve vztahu k správnímu řádu speciální zákonná úprava postavení

konkrétních účastníků řízení, to jest žadatelů o upuštění od uložení pokuty, která bude mít přednost před aplikací ustanovení správního řádu.

Další novinkou, kterou novela přinese, je institut narovnání. I tento institut úřad již v několika případech použil. Poprvé v případě Kofola, kdy úřad uložil této společnosti o více než polovinu nižší pokutu, neboť s úřadem spolupracovala, potvrdila existenci vytýkaného jednání, jeho délku a uznala též právní kvalifikaci jednání. Úřad bude mít po přijetí novely též možnost využívat takzvané

prioritizace. To znamená, že bude moci odložit případy, na kterých „nízkou míru“ škodlivého účinku na hospodářskou soutěž. Stejný přístup používá i Evropská komise.

Je však otázkou, jak bude tento poměrně lehce zneužitelný nástroj sloužit v českém prostředí. K nejspíš přispívá i to, že v případech nezahájení správního řízení není zákonem nijak řešena procesní stránka věci, včetně možnosti přezkumu takových „rozhodnutí“ úřadu soudem.

Schönherr

Advokátní kancelář má zastoupení ve všech zemích střední a východní Evropy. Pražská pobočka působí v ČR od roku 1991. Oblast hospodářské soutěže patří mezi její hlavní specializace. Její soutěžně-právní tým poskytuje poradenství ve všech oblastech soutěžního práva a je pravidelně nejvýznamnějšími právníckými ročníkami zařazován do nejvyšších kategorií. Naposledy například prestižní ročenka Global Competition Review pro rok 2012 zařadila pražský soutěžně-právní tým Schönherr do nejvyšší kategorie „elite“.